Contributed by Sébastien Brulez
zaterdag, 25 februari 2006 -

Starflam is een geëngageerde Luikse rapgroep die ook in Vlaanderen de hitlijsten inpalmt. Twee groepsleden, Seg en Akro, namen in december een nieuwe CD op samen met leerlingen uit enkele Luikse middelbare scholen, onder wie vele migrantenjongeren. Wekenlang werkten de twee rappers samen met de jongeren, in het kader van hun cursus Frans. Rood haalde de twee even voor de micro in het Jeugdhuis van Thier.

Waarom werken jullie samen met scholieren?
Seg : Wij willen graag de fakkel doorgeven, die wij hier 15 tot 20 jaar geleden gekregen hebben. Hier in dit jeugdhuis begon het allemaal voor ons. We mochten repeteren in een klein achterlokaaltje. Dit was onze uitvalsbasis. Toen we bekender werden heeft ook het jeugdhuis daar voordeel uit gehaald. We toonden eigenlijk aan hoe belangrijk het is dat er jeugdhuizen zijn die kansen bieden aan jonge muzikanten. Zo verkreeg het jeugdhuis subsidies, waarmee ondermeer een bescheiden studio werd uitgebouwd. Het is in die studio dat we de opnames met die jongeren hebben gemaakt. Er is dus een continuïteit. Niet dat we van die jonge gasten absoluut muzikanten of rappers willen maken. Wij willen hen tonen dat ze zelf iets kunnen creëren, dat ze in staat zijn een zinnige tekst op papier te zetten enz. Vaak hebben die gasten al heel hun leven lang mogen horen dat ze niets waard zijn. Wij willen hen tonen dat rappen helemaal niet zo moeilijk is. Ze kunnen toch spreken en schrijven. Dan ben je al een heel eind op weg. Je moet alleen maar vanuit een andere gedachte vertrekken. Ik denk trouwens dat ze fier zijn op wat ze gepresteerd hebben en dat was ons doel. Met ons project willen we hen ook duidelijk maken dat er best iemand in hen geïnteresseerd is en dat er concrete dingen gebeuren in hun wijk. Vaak werken we immers in nogal verloederde wijken. In diezelfde geest hebben we ook al met kinderen en gevangenen gewerkt.

Zijn jullie beginnen te rappen om een boodschap over te brengen Of kregen jullie eerder door te rappen zin om geëngageerde dingen te vertellen?
Akro : We zijn niet gestart met rap. We hingen al rond in het hip hop milieutje en begonnen met dingen als tag of break. De rap en het maken van eigen teksten kwamen er na verloop van tijd pas bij. We staan natuurlijk erg onder invloed van de geest en de muziek van die tijd en dat was nu éénmaal rap met een sterke boodschap. Vandaar dat we ook zin hadden om stevige teksten te brengen in plaats van simpele rijmelarijtjes. Wat Franse rap betreft luisterden we veel naar groepen als Assassins, NTM of MC Solaar, die toch wel teksten met inhoud hadden. Hetzelfde geldt voor de Amerikaanse bands. Dat waren mensen met een overtuiging. Uiteraard leefden wij in een andere sociale realiteit, maar wij hadden evengoed onze sociale problemen waarover we konden schrijven.
Seg : Jammer genoeg duiken er vandaag meer en meer neoliberale boodschappen op in de rap. Het draait meer en meer om poen en merkkledij.

Hoe stellen jullie je op tegenover die evolutie?
Seg : Wij willen ons vooral positioneren ten opzichte van het systeem waarin wij leven. Wij hebben helemaal geen zin om op iedereen zijn kap te zitten en ons beter te wanen dan de rest van de wereld. Wij zijn zoals iedereen deel van het systeem waarin we leven. Maar ik denk dat je met wat intelligentie heel wat dingen kunt doorprikken.
Zoals ik in één van mijn teksten zeg: "De Nikes aan mijn voeten verhinderen me niet om mijn ideeën te showen". Ik wil maar zeggen, het is niet omdat ik op Nikes loop, dat ik niet in betogingen kan meelopen… Dat is de tegenstelling uit dat nummer. Diezelfde tegenstelling merk je ook in de bewegingen tegen de malbouffe (fastfood) of tegen de globalisering. Het zijn de contradicties van onze generatie, die een beetje tussen twee stoelen valt. Nu goed, ieder moet voor zich maar een persoonlijke logica ontdekken in die chaos

Is rap een middel om sociale ongelijkheid aan te klagen?
Akro : Dat hangt ervan af. Het is vooral een manier om uit te drukken wat er op je lever ligt. Als je ermee begint, op 15-16 jaar, ben je wat naïef en weet je trouwens niet of je boodschap enkel voor je buur dan wel voor een breder publiek bestemd is. Maar het belangrijkste is dat je met iets naar buiten komt en dat je dat kan kanaliseren in een tekst. Of het nu gaat om een rijmpje, een song of

een CD met een rode draad.
Seg : In ieder geval is de rap gelinkt aan de periode waarin hij wordt gemaakt. Als de periode hard is en er bestaan belangrijke sociale bewegingen, dan zal die rap het klankbord zijn van die bewegingen. Het belangrijkste wat rap doet, is beschrijven wat er op zeker moment omgaat in een samenleving.

Wat denken jullie over de recente gebeurtenissen in de Franse buitenwijken?
Akro : Wat ik er een beetje jammer aan vind, als je het vergelijkt met andere bewegingen - zoals in 68 of zoals andere jongerenrevoltes - is dat ik de indruk heb dat er geen betoog meer is. De bevolking heeft niets te vertellen. De politici hebben geen verhaal en kennen enkel de taal van de repressie. Maar de revolterende jongeren hebben evenmin iets te zeggen.

Bedoel je dat er geen ideeën achter zitten ?
Seg : Laten we zeggen dat er een reëel probleem is dat aanleiding geeft tot de revolte. En dat ongenoegen en die afkeer zijn zeker en vast legitiem. Maar in de manier waarop het uitgedrukt wordt, ontbreekt het duidelijk aan diepgang en overtuiging. Dat maakt de revolte ook wat ongeloofwaardig en dat is het drama. Wat er vandaag in de banlieues gebeurt, is zeker niet nieuw. Er is een soort van totale ontkoppeling tussen de situatie van diegenen die naar buurten verdreven zijn die absoluut onleefbaar zijn en de politieke wereld, die dan voorstellen doet die helemaal niet beantwoorden aan de situatie
Sommigen willen vandaag zelfs doen geloven dat de rap aan de basis ligt van de revoltes en de rellen. Dat is in ieder geval helemaal niet juist. Rap doet niets anders dan vertellen wat de mensen elke dag meemaken. Het is niet de rap die de levensomstandigheden van die mensen creëert, de rap betreurt die omstandigheden enkel maar. De rap verantwoordelijk stellen voor de revoltes is hallucinant. Het betekent vooral dat de politici zelf hun verantwoordelijkheid willen ontlopen. Het klopt dat de teksten van die jonge rappers vaak wanhopig en soms zelfs agressief zijn, maar hun leven van elke dag is dat evenzeer. Als je iets aan die levenssituatie verandert, zullen die rapteksten ook wel veranderen. Die jongeren willen gewoon een toekomst. Helaas krijgen ze enkel maar doodlopende straatjes voorgeschoteld. En dan verbaasd zijn dat er opstanden van komen!

Jongeren downloaden massaal muziek van internet. CD's worden vlotjes gekopieerd. Wat denken jullie daarvan? Is het een manier om makkelijker een breed publiek te bereiken?
Akro : We bevinden ons tussen twee vuren. Het is duidelijk dat wij in onze tijd cassettes hadden en dus ook massaal veel kopieerden. Dat is dus geen probleem. De verspreiding van muziek mag wat ons betreft best gratis zijn zodat een maximum aantal mensen er toegang toe heeft en misschien wel naar één van onze concerten zal komen. Een artiest zelf kan je immers nooit downloaden. Toch is er ook een andere kant. Uiteraard is het goed dat muziek vrij toegankelijk is voor iedereen, maar anderzijds zien we bij elke CD de verkoop dalen ten opzichte van de vorige. Zeker Hip Hop en R&B worden nu veel méér gedownload dan vroeger. Die terugloop is voor ons natuurlijk niet leuk.
Seg : Ik denk dat het om een zeer breed debat gaat. Er zijn verschillende problemen. Neem bijvoorbeeld onze eigen CD's. De laatste twee hebben we uitgebracht bij EMI. Die maatschappij klaagt er dan over dat het laatste album minder goed verkocht dan het vorige, door het downloaden. Maar wie heeft de licentie op de MP3 in handen? Inderdaad, EMI! Zij hebben dus zelf deze technologie aangekocht en er promotie voor gemaakt! (1) Wat ze dus verliezen aan één kant, winnen ze aan de andere kant gewoon terug. Zelfde verhaal voor Sony Music. Ook daar hoor je niets dan gejammer over de dalende CD-verkoop. Ondertussen verkopen ze wel een boel lege CD's en CD-schrijvers. Volgens mij verliezen die niet echt bij de situatie. De enige echte verliezers in dit verhaal zijn de artiesten. Zij verkopen immers minder CD's terwijl ze de enigen zijn die direct afhankelijk zijn van hun CD-verkoop.

(1) In september 1999 plaatste EMI als eerste een downloadbare CD on line ("Hours" van David Bowie). Tijdens het eerste semester van 2005 steeg de digitale verkoop van EMI tot 44,6 miljoen pond (ongeveer 65 miljoen euro) wat overeenstemt met 4,9 procent van de inkomsten van de groep. De inkomsten van de digitale verkoop stegen met 191,9 procent ten opzichte van 2004.